

Metsähallitus Metsätalous Oy
PL 8016
96101 ROVANIEMI

Viite

Metsähallitus Metsätalous Oy poikkeaminen rauhoitetun eliölajin rauhoituksesta, lupa näytteenottoon rauhoitettujen sammallajien tunnettujen esiintymien nykytilan tarkastamiseksi sekä uusien esiintymien kartoittamiseksi ajalla 1.6.2025-31.5.2030, Lapin alue

ASIA

Lupahakemus rauhoitettujen sammalien näytteenottoon

HAKIJA Metsähallitus / Metsätalous Oy / Matti Iivonen

VIREILLE Hakemus 25.4.2025

HAKEMUS

Metsähallitus Metsätalous Oy:n hallinnoimilla valtion mailla on paljon rauhoitettujen sammallajien esiintymiä, joiden kartoituksesta on jo kulunut aikaa, eikä esiintymän nykytila ole tiedossa. Lisäksi uusia esiintymiä on tarpeen etsiä lajiston suojelemiseksi. Tämän vuoksi Metsähallitus Metsätalous Oy hakee lupaa poiketa eräiden luonnonsuojeluasetuksessa mainittujen rauhoitettujen sammallajien rauhoitusmääräyksistä Lapin ELYn toimialueella lajien tunnettujen esiintymien nykytilan tarkastamiseksi sekä uusien esiintymien kartoittamiseksi Metsähallitus Metsätalous Oy:n hallinnoimilla valtion mailla. Lajistokartoituksia tehdään vuosittain, joten luvan tarve on pitkäaikainen. Tietoja tarvitaan, jotta lajit voidaan luotettavasti tunnistaa ja lajiesiintymät huomioida maankäytössä. Lupaa haetaan näytteenottoon tarvittaessa.

Hakemus koskee seuraavia lajeja:

hiuskoukkusammal (*Dichelyma capillaceum*)
korpahohtosammal (*Herzogiella turfacea*)
lapinsirppisammal (*Hamatocaulis lapponicus*)
kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*)

isonuijasammal (Meesia longiseta)
lahokaviosammal (Buxbaumia viridis)
isotorasammal (Cynodontium suecicum)
pohjankellosammal (Encalypta mutica)
hitupihtisammal (Cephalozia macounii)
kourukinnassammal (Scapania carinthiaca)

Lupaa haetaan ajalle 1.6.2025-31.5.2030 seuraaville Metsähallituksen työntekijöille: Matti Iivonen, Tuomas Kallio ja Pyry Veteli. Mikäli luvan piiriin tulee lisätä myöhemmin myös joku toinen Metsähallituksen työntekijä tai Metsähallituksen työhön valitsema konsultti, heidän nimensä ilmoitetaan ELY-keskukselle.

Laji-inventoinnit tehdään kyseisten lajiryhmien asiantuntijoiden toimesta ja vaarantamatta inventoitavien lajien ja muiden lajien populaatioiden säilymistä alueella. Lajien yksilöt pyritään aina ensisijaisesti tunnistamaan maastossa ja näytteitä otetaan vain lajinmäärityksen niin vaatiessa, ei koskaan turhaan. Mahdolliset otetut näytteet toimitetaan julkisiin tieteellisiin kokoelmiin (Lapin maakuntamuseoon tai Helsingin, Turun, Oulun, Jyväskylän yliopiston museot tai Kuopion luonnontieteellinen museo) säilytettäväksi. Kertynyt tieto tallennetaan Metsähallituksen ylläpitämään LajiGIS-järjestelmään.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää haetun luvan. Luvassa tulee noudattaa seuraavia ehtoja:

1. Tätä lupa koskee rauhoitettuja hakemus-osiossa nimettyjä sammallajeja. Lupaa saavat käyttää vain tämän päätöskohdan yläpuolella kohdassa hakemus luettelut henkilöt;
2. Näytteitä kerätessä, kuljettaessa ja säilytettäessä tämä lupa on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa;
3. Tämä lupa oikeuttaa mainittujen lajien, niiden osien tai johdannaisten keruuseen vain lajinmääritysten myöhempää varmistamista ja tarkistamista varten;
4. Sammaltyöryhmän ohjeistus siitä, että direktiivilajien ja uhanalaisten lajien osalta havaintojen tulee aina perustua näytteisiin. Luotettavien havaintotietojen kerääminen etenkin uusista esiintymistä perustuu siis aina kerättyyn ja tieteelliseen kokoelmiin tallennettuun näytteeseen. Sammalnäytteen on oltava noin nyrkkiin mahtuva määrä kerättävää sammallajia esiintymän koosta riippuen. Niukasta esiintymästä näyte voi olla vain muutamia versoja. Keräyksellä ei saa vaarantaa lajin esiintymän elinvoimaisuutta näytteenottoaikalla ja otettava näytemäärä on suhteutettava aina myös esiintymän kokoon. Mikäli on epävarmaa, säilyykö esiintymä näytteen keräämisen jälkeen elinvoimaisena, ei näytettä kerätä;
5. Kertyvät näytteet tulee tallentaa tämän luvan kopion kanssa luonnontieteellisiin museoihin museon ohjeistusta noudattaen.

6. Hakijan on toimitettava Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Luontoympäristöyksikköön selvitys tämän luvan mukaisista toimista vuosittain kyseisen vuoden loppuun mennessä. Raportista tulee käydä ilmi mitä lajeja kerättiin, mistä ja kuinka paljon (koordinaatit metrin tarkkuudella). Raportista tulee käydä ilmi mihin museoon näytteet toimitettiin, sekä museoille toimitettujen näytteiden kotka-tunnisteet. Raportti voi olla esimerkiksi excel-muotoinen taulukko kotka-järjestelmästä, laji.fi-järjestelmästä tai lajiGis-järjestelmästä.

Kasvien keruulupa on voimassa Lapin maakunnan alueella 1.6.2025 - 31.5.2030.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 74 §, 83 §

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 § ja asetuksen liite 4

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §, 8 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Perustelut

Sammalet, joita tämä lupa koskee ja jotka on lueteltu tässä luvassa ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n mom. 2 ja luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 6 §:n 4 liitteen mukaisesti rauhoitettuja kasvilajeja. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettujen kasvien mm. kasvien tai niiden osien poimiminen, kerääminen ja irtileikkaaminen, juurineen ottaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa luonnonsuojelulain 74 §:n kasveja koskevista kielloista. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei poikkeus haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista. Luonnonsuojelulain 3 §:n mom. 4 määritelmän mukaan eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

Lajinmääritysten varmistaminen on tarkoituksenmukaista, kun kartoituksissa ja selvityksissä halutaan päästä laadukkaaseen lopputulokseen. Useat sammallajit ovat varmasti lajilleen määritettävissä vain mikroskopian perusteella, joten näytteen kerääminen on välttämätöntä. Tallennetut havainnot ja näytteet palvelevat lajien levinneisyyden selvittämisessä. Tietoja käytetään lajien uhanalaisuusarvioinnissa, laji - ja luontotyyppien suojelun ja kunnostustoimien suunnittelussa sekä tutkimustarkoitukseen. Tarpeen mukaan määritykset pystytään näytteistä myös tarkistamaan myöhemmässä vaiheessa. Tämän luvan mukainen toiminta ei vaaranna rauhoitettujen kasvien suotuisaa suojelutasoa, koska esiintymien elinvoimaisuutta ei saa vaarantaa näytteenotolla, eikä epävarmassa tilanteessa näytettä kerätä. Esiintymien sijainnin ja tilan tunteminen on edellytys lajin suojelun turvaamiseksi.

LISÄTIETOJA PÄÄTÖKSESTÄ

Ylitarkastaja Merja Lipponen, puh. 0295 037 427

merja.lipponen@ely-keskus.fi

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. On perusteltua päästä tarvittaessa aloittamaan kartoitukset ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, sillä maastokausi Lapin maakunnassa on lyhyt ja valitusajan loppuun odottaminen vaarantaisi luotettavan esiintymätiedon saamisen, sillä näytteiden kerääminen on välttämätöntä mm. sammalien tunnistamiseksi. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua tyhjäksi, sillä näytteenkeruu lupaehtoja noudattaen ei vaaranna yhdenkään esiintymän elinvoimaisuutta. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt luontoympäristöyksikön ylitarkastaja Merja Lipponen ja ratkaissut Vesitalousyksikön päällikkö Arto Seppälä.

JAKELU JA MAKSUT

Maksu	Luonnonsuojelua edistäviin tutkimuksiin ja opetustarkoituksiin myönnettävät poikkeusluvut ovat maksuttomia
Päätös	Päätös hakijalle (sähköpostilla)
Tiedoksi	Ympäristöministeriö (sähköpostilla) Suomen ympäristökeskus (sähköpostilla) Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry (sähköpostilla)
LIITTEET	Valitusosoitus

Tämä asiakirja LAPELY/1833/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/1833/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lipponen Merja 20.05.2025 14:22

Ratkaisija Pasanen Jari 20.05.2025 15:05